

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	XI
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	12
1.4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	14
1.5 คำถามการวิจัย.....	17
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	18
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในการเลือกตั้งท้องถิ่น..	20
2.1.1 หลักนิติธรรม (The Rule of Law)	20
2.1.2 หลักธรรมาภิบาล (Good Governance).....	22
2.1.2.1 หลักการมีส่วนร่วม (Participation)	26
2.1.2.2 หลักแห่งความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความ รับผิดชอบ (Responsibility)	27
2.1.3 การตีความกฎหมายและการใช้ดุลพินิจชอบ	28
2.1.3.1 การตีความกฎหมาย (Judicial interpretation).....	28
2.1.3.2 การใช้ดุลพินิจชอบ	30

2.2 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น	31
2.2.1 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของต่างประเทศ.....	31
2.2.1.1 ประเทศอังกฤษ	31
2.2.1.2 ประเทศญี่ปุ่น	33
2.2.1.3 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	35
2.2.1.4 สหรัฐอเมริกา.....	38
2.2.1.5 สาธารณรัฐฝรั่งเศส	42
2.2.2 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย	45
2.3 กฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น	49
2.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	49
2.3.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	49
2.3.1.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	51
2.3.2 ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	52
2.3.3 พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	53
2.3.3.1 เทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496	53
2.3.3.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540	54
2.3.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537	55
2.3.3.4 กรุงเทพมหานคร	56
2.3.3.5 เมืองพัทยา.....	57
2.3.4 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545.....	57
2.3.5 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2550.....	60
2.3.6 ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่ เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2550	60

2.3.7 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและ การวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. 2554	61
2.4 กฎหมายการเลือกตั้งของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	62
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
2.5.1 ปัญหากฎหมายในการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและ ผู้บริหารท้องถิ่น	74
2.5.2 การพัฒนาระบบการจัดการคดีการเมืองในศาลยุติธรรม	74
2.5.3 กระบวนการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก วุฒิสภา.....	76
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	87
3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research).....	87
3.1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research).....	87
3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)	88
3.1.3 การมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	89
3.1.3.1 ประชากรร่วมออกแบบ.....	90
3.1.3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ	91
3.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research).....	92
3.2.1 ประชากรตัวอย่าง	93
3.2.2 แบบสอบถาม	93
3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม	94
3.3 การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
3.4 วิธีการจัดทำร่างกฎหมาย	95
3.5 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	96
4 การวิเคราะห์ปัญหากระบวนการยุติธรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น	97
4.1 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน.....	99
4.1.1 การเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	99

บทที่	หน้า
4.1.2 การเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	101
4.1.3 สิทธิของประชาชนในการยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งไม่สุจริตและ เที่ยงธรรมต่อศาล.....	106
4.2 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	112
4.2.1 การลงมติเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กระทำการ สนับสนุนหรือรู้เห็นเป็นใจให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริต และ เที่ยงธรรม.....	112
4.2.2 ปัญหาเรื่องอำนาจวินิจฉัยการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเพื่อ ประโยชน์ในการเลือกตั้ง โดยมิชอบ.....	116
4.2.3 ปัญหาระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยของ คณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือ ให้มีการเลือกตั้งใหม่เมื่อเกิดการกระทำผิดให้การเลือกตั้งไม่สุจริต และเที่ยงธรรมควรเป็นระยะเวลาเท่าไร นับแต่วันเลือกตั้ง	121
4.2.4 ก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง	130
4.3 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาล.....	138
4.3.1 ปัญหาการตีความกฎหมาย และการใช้ดุลพินิจของศาล.....	138
4.3.2 ปัญหาสภาพบังคับในการชดใช้ค่าใช้จ่ายอันเนื่องมาจากผู้ถูกเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง.....	152
4.3.3 ปัญหาการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นกับระดับชาติแตกต่างกัน ทั้งที่การกระทำผิดเหมือนกัน	155
4.4 การมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co - Design)	159
4.4.1 คำตอบจากประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม.....	161
4.4.2 คำตอบที่ได้จากกลุ่มผสม 4 กลุ่ม.....	171
4.4.3 การเปรียบเทียบข้อเสนอระหว่างของกลุ่มเฉพาะ กับ กลุ่มผสม	182
5 การพัฒนากฎหมายสำหรับกระบวนการยุติธรรมในการเลือกตั้งท้องถิ่น	195
5.1 ประเด็นสาระสำคัญในการจัดทำร่างบทบัญญัติปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภา.....	195

บทที่	หน้า
5.2 ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ.	202
5.3 ตารางร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ. ในรูปแบบของตารางเปรียบเทียบ	210
5.3.1 การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ.	210
5.3.2 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	211
6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	242
6.1 บทสรุป.....	242
6.2 ข้อเสนอแนะ	260
6.3 ข้อเสนอแนะเรื่องที่ต้องวิจัยต่อไป	264
บรรณานุกรม	265
ภาคผนวก	271
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามวิจัยเรื่องการพัฒนากฎหมายสำหรับกระบวนการ ยุติธรรมในการเลือกตั้งท้องถิ่น.....	272
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามสัมภาษณ์เชิงลึก.....	289
ภาคผนวก ค. CODE ELECTORAL	295
ภาคผนวก ง. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ.	300
ภาคผนวก จ. ภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย.....	414
ประวัติผู้เขียน	421

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 4.1	การเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง.....	104
ตารางที่ 4.2	เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย.....	105
ตารางที่ 4.3	การเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง.....	105
ตารางที่ 4.4	ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาล.....	111
ตารางที่ 4.5	เหตุผลที่เลือกผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาล.....	111
ตารางที่ 4.6	การลงมติเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง.....	115
ตารางที่ 4.7	เหตุผลการลงมติเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง.....	116
ตารางที่ 4.8	การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน.....	119
ตารางที่ 4.9	เหตุผลการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน.....	120
ตารางที่ 4.10	ระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยของคณะกรรมการ การเลือกตั้งก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง.....	126
ตารางที่ 4.11	เหตุผลของความคิดเห็น.....	127
ตารางที่ 4.12	ระยะเวลาการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยของคณะกรรมการ การเลือกตั้งหลังประกาศผลการเลือกตั้ง.....	128
ตารางที่ 4.13	เหตุผลของความคิดเห็น.....	129
ตารางที่ 4.14	ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ วินิจฉัยชี้ขาดเพียงผู้เดียว.....	134
ตารางที่ 4.15	เหตุผลที่เห็นด้วย.....	134
ตารางที่ 4.16	เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย.....	135
ตารางที่ 4.17	การวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องคัดค้านก่อนและหลังประกาศผลการเลือกตั้ง	136
ตารางที่ 4.18	เหตุผลของความคิดเห็น.....	136
ตารางที่ 4.19	เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย.....	137
ตารางที่ 4.20	การไม่ยื่นบัญชีรายรับ และรายจ่าย หรือใช้จ่ายเกินกำหนด.....	144
ตารางที่ 4.21	คำสั่งศาลในส่วนขอให้เลือกตั้งใหม่.....	151
ตารางที่ 4.22	การฟ้องบังคับทางแพ่งให้คดีใช้ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งใหม่.....	154
ตารางที่ 4.23	เหตุผลที่เห็นด้วย.....	154

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 4.24 เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย	155
ตารางที่ 4.25 ระยะเวลาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง	157
ตารางที่ 4.26 เหตุผลที่เห็นด้วย	157
ตารางที่ 4.27 เหตุผลไม่เห็นด้วย.....	158
ตารางที่ 4.28 ข้อเสนอของกลุ่มร่วมออกแบบ (Co - design) กลุ่มเฉพาะ	168
ตารางที่ 4.29 ข้อเสนอของกลุ่มร่วมออกแบบ (Co - design) กลุ่มผสม	178
ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบข้อเสนอของกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	191
ตารางที่ 5.1 ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร ท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ.	211